

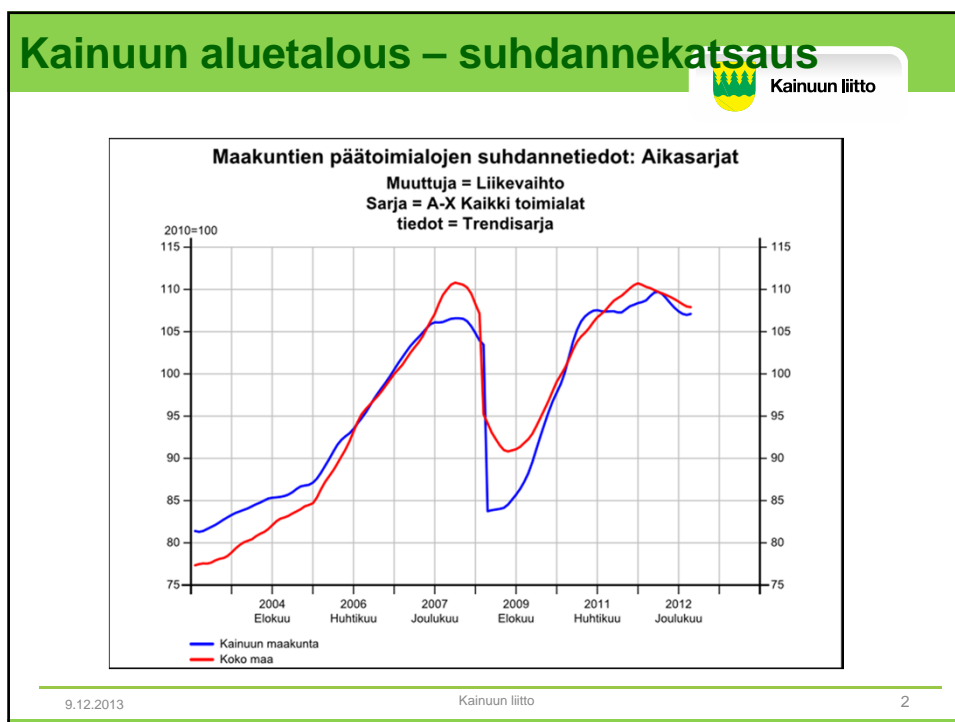

Kainuun liitto

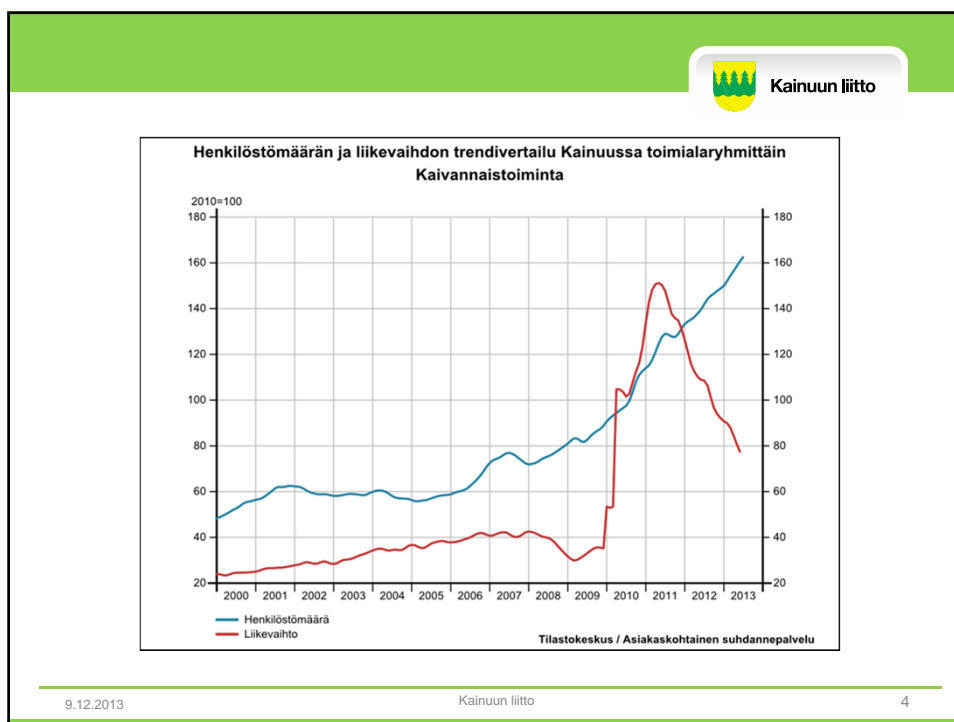

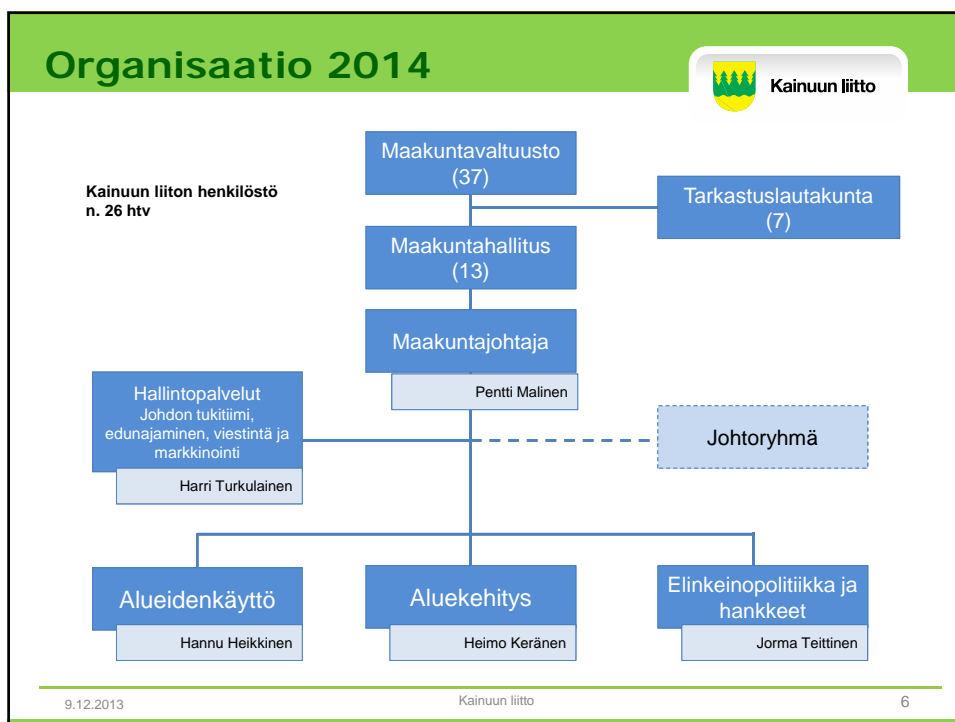
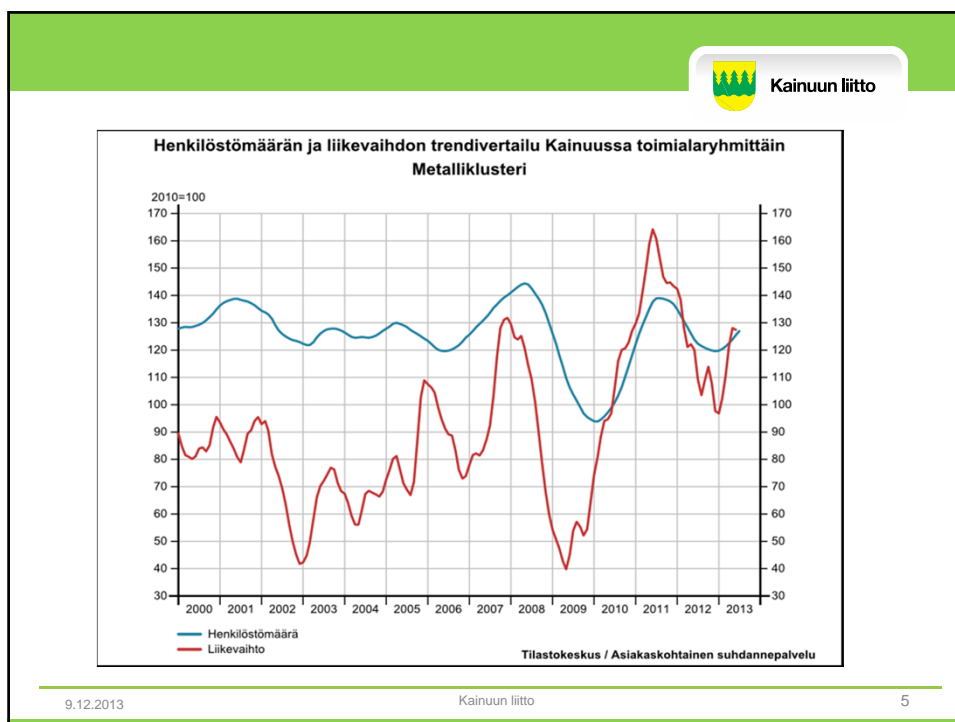
Maakuntahallituksen kokous 9.12.2013

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Pentti Malinen, maakuntajohtaja

9.12.2013
Kainuun liitto
2

Kainuun liitto

Uusia painotuksia toiminnassa 2014

- Aluekehitys: Maakuntastrategian uusiminen; selkeä ja tiivis yksi strategia = **"Kainuu-ohjelma"**
- Kuntayhteistyö: lujittaminen, laajeneminen ja jatkuva vuorovaikutus
- **Kainuu Helsingissä 2014** -tapahtumat
- Elinkeinopolitiikka: Kainuun liiton, Kainuun Edun ja kuntien elinkeinotoiminnan kesken tiivis vuorovaikutus
- Hankerahoitus: ennakoiva ja proaktiivinen ote, uuteen ohjelmakauteen siirtyminen -> **painotus seurannasta ennakointiin**
- Alueyhteistyö: sekä Itä- että Pohjois-Suomen maakuntien suuntaan
- Kansainvälinen toiminta on osa perustehtävää; edunajamista ja aluekehittämistä EU:n ja Venäjän suuntaan
- Alueiden käyttö: Kaupan suuryksiköiden ja tuulivoiman kaavat (kiireellisinä)
- **Luottamusmiesthallinto: edunajamisen tehostaminen**
- **Talous: Budjettiraamina jäsenkuntien maksuosuudet 2,528 M€**
- **Henkilöstö: 26 henkilöä; 2-3 tilapäistä henkilöä (harjoittelijat tms.)**

9.12.2013 Kainuun liitto 7

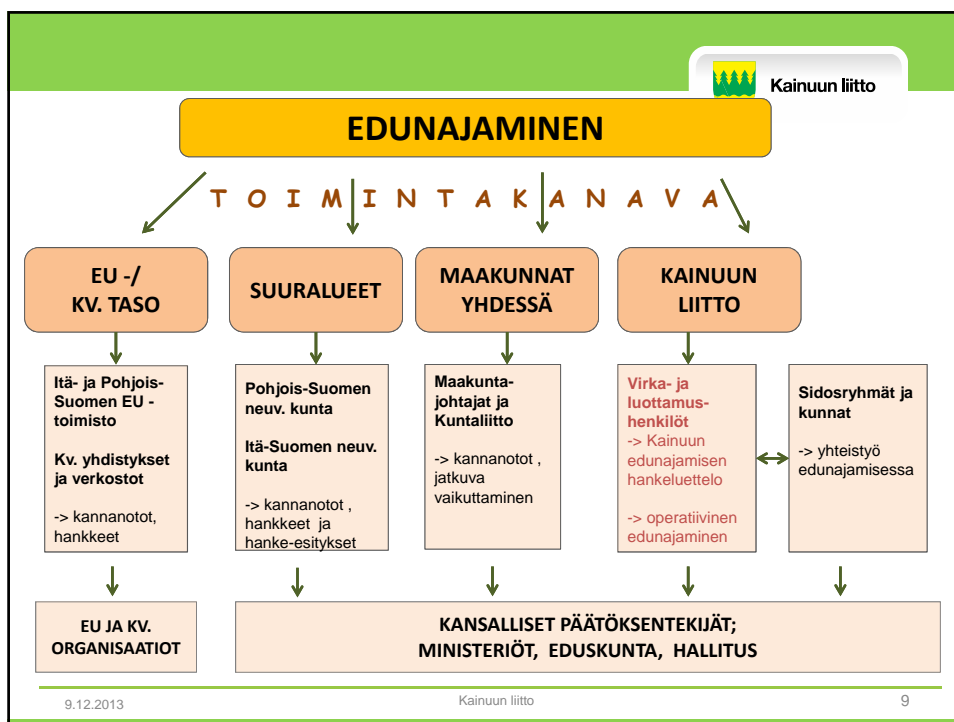

Kainuun liitto

Tapahtumat ja juhlat

- Itsenäisyyspäivä Kainuussa
  - v. 2014 Kainuun liitto järjestelyvastuussa
- Itsenäisyyspäivä (Tampere -talolla 2013)
- Suomen eduskunnan 150-vuotisjuhlavuosi 2014
- Kainuun Helsingissä 2014 –tapahtumat
  - Kulttuuriviikko maaliskuussa
  - Senaatintori 13.-15.6.
  - Yrittäjätapahtumat syyskuussa
- Kainuun maakuntajuhla 14.8. (Kanervan päivä)
- Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous 26.-27.8.2013 Kajaanissa

9.12.2013 Kainuun liitto 8

Edunajamisen teemat 2014

- 1 Seuraavan hallitusohjelman valmisteluun vaikuttaminen
- 2 Paikalliset palvelut ja päätösvallan säilyttäminen maakunnassa
- 3 Koulutusketjun toimintakyky – osaavan työvoiman saanti
- 4 Kainuun saavutettavuuden varmistaminen
- 5 Työpaikkojen varmistaminen ja luonti
- 6 Varautuminen äkillisiin rakennemuutoksiin

9.12.2013 Kainuun liitto 10

1. Seuraavan hallitusohjelman valmisteluun vaikuttaminen

9.12.2013 Kainuun liitto 11

Aluetason hallinto ja maakuntien asema

- Maakunnan liittojen hallitusten puheenjohtajat valmistelevat maakuntien yhteistä hallitusohjelmaesitystä
- TEM:n kansliapäällikkö Virtasen johdolla valmistellaan kevään 2014 aikana ministeriön näkemys aluehallinnon tulevaisuudesta. Esitys tähtää hallitusohjelma-neuvotteluihin...

9.12.2013 Kainuun liitto 12

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

- Suomen ohjaaminen uudelle kasvu-uralle vaatii nykyistä selvästi enemmän investointeja liikenneväyliin sekä liike-, teollisuus- että asuntorakentamista. Se ei onnistu, elleivät kaavat ole kunnossa. Siksi maakunta- ja kuntakaavoituksen pitää olla enemmän kuin ajan tasalla.
- Kaavoitus on paikallis- ja aluetason "lainsäädäntöä", jossa ratkaistaan, mitä toimintoja sijoittuu mihinkin. Sillä voidaan myös estää ja jarruttaa elinkeinojen kehittämistä ja haitata vaikkapa asumista maaseudulla.
- **Maankäyttö- ja rakennuslain toimivuutta arvioidaan parhaillaan ympäristöministeriön johdolla.** Asunto- ja viestintäministeri Pia Viitanen (sd.) saa tammikuun alussa virkamiestensä laatiman raportin, johon on koottu suositukset lain muuttamisesta.
- Ydinkysymys kuuluu, edistääkö ja helpottaako arviointi ja sen tuloksena mahdollisesti tehtävät lainmuutokset kaavoitusta ja rakentamista Suomessa vai kasvaako hallinnollinen taakka vain entisestään. Eli tukeeko muutos talouskasvun viriämistä vai kasaako se sille vain uusia esteitä.

Ote: Savon Sanomat, Matti Viialainen

2. Paikalliset palvelut ja päätösvallan säilyttäminen maakunnassa

Maakunnan liiton tehtävät

Kainuun liitto

Maakunnan liitto vastaa alueensa strategisen kehittämisen kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

- 1) **vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä** ja toimii tällöin yhteistyössä alueiden kehittämiseen osallistuvien tahojen kuten valtion viranomaisten, alueen keskuskaupunkien ja muiden kuntien, yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa sekä Lapin maakunnassa saamelaiskäräjien kanssa. Yhteistyöstä voidaan laatia **yhteistyösopimuksia**;
- 2) **kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä** ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet;
- 3) **osallistuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten** sekä tarvittavin osin aluehallintovirastojen **strategia-asiakirjojen ja tulossopimusten laatimiseen ja sopimuksia koskeviin neuvotteluihin** alueen kehittämistavoitteiden huomioon ottamiseksi;

9.12.2013

Kainuun liitto

15

Kainuun liitto

- 4) vastaa alueellisen pitkän ja keskipitkän aikavälin **koulutustarpeiden ennakoinnin yhteensovittamisesta ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelusta** osana koulutuksen ja tutkimuksen kehittämis-suunnittelua;
- 5) vastaa **kulttuuria koskevien suunnitelmien** ja kehittämistoimenpiteiden **yhteensovittamisesta** osana maakuntaohjelman toteuttamista;
- 6) vastaa **maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä**, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan suunnittelun kanssa muualla kuin Helsingin seudulla;
- 7) vastaa **alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien** osalta suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan suunnittelun kanssa;
- 8) laatii kuntien ja muiden **koulutuksen** järjestäjien lukuun ottamatta liikunnan koulutuskeskuksia, **hanke-esitysten kiireellisyysjärjestyksen** seuraavaa neljää vuotta koskevaan rahoitussuunnitelmaan;
- 9) asettaa **alueelliset liikuntaneuvostot**;

9.12.2013

Kainuun liitto

16

Kainuun liitto

10) edistää julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetussa laissa (223/2007) tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan;

11) vastaa ennakoinnin yhteensovittamisesta maakunnassa, arvioi ja seuraa maakunnan ja sen osien kehitystä sekä kehittämistoiminnan vaikuttavuutta;

12) edistää kuntien ja maakuntien välistä yhteistyötä, hoitaa tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä sekä

13) hoitaa muut tässä laissa säädetyt tehtävänsä.

9.12.2013 Kainuun liitto 17

Neljä ELY -keskusta erikoistuu rakennerahastojen hallintoon

Kainuun liitto

- Suuralueen rakennerahastohallintoa johdetaan keskitetysti yhdestä ELY -keskuksesta
- Jokaisella suuralueella on oma rakennerahastohallintoihin erikoistunut ELY -keskus: Pohjois-Suomessa Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskus Oulussa, Itä-Suomessa Etelä-Savon ELY -keskus Mikkelissä, Länsi-Suomessa Keski-Suomen ELY -keskus Jyväskylässä ja Etelä-Suomessa Hämeen ELY- keskus Lahdessa. (ns. RR -ELY).
- Henkilöstö on RR -ELYn palveluksessa, mutta sijoitettuna kaikissa suuralueen ELY -keskuksissa alueellisina asiantuntijoina, jotka mm. valmistelevat hankkeita ja pitävät yhteyttä aluekehitystoimijoihin.
- Jokainen ELY -keskus on edelleen oman alueensa merkittävä aluekehitystoimija ja -valmistelija.

9.12.2013 Kainuun liitto 18

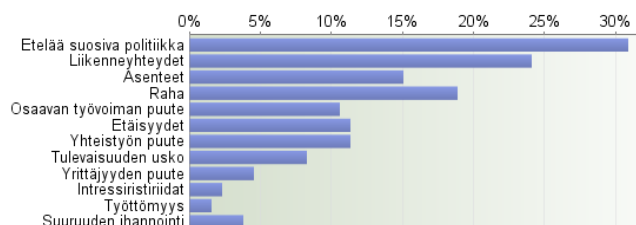
Mikä estää tai hidastaa

Itä- ja Pohjois-Suomen kehittymistä?

Kainuun liitto

Vastaajina yrittäjät

- Yrittäjien kolmen kärki on etelää suosiva politiikka, liikenneyhteydet ja raha.

"Etelässä päättäjien ja valtaväestön suhtautuminen. Kaiken aikaa poistetaan yhteisölle tärkeitä asioita kuten koulutus, turvallisuus, logistiikka, liikenneyhteydet, palvelut, terveydenhoito ym.. Aika ja energia kuluu täällä taistelemiseen olemisesta ja elämisestä sekä uuden tuottaminen ja kehittäminen pitäisi onnistua vasemmalla kädellä, se on kaksin verroin vaikeampaa kuin muualla."

9.12.2013

Kainuun liitto

19

Kainuun liitto

3. Koulutusketjun toimintakyky – osaavan työvoiman saanti

9.12.2013

Kainuun liitto

20

Ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen

 Kainuun liitto

Visio 2020:
KAMK on Suomen Tekevin korkeakoulu,
joka on yhteistyökumppaneidensa kanssa toiminta-alueensa johtava TKI- ja yritys-
toiminnan edistäjä, väestön osaamistason kohottaja sekä dynaaminen työelämän
yhteiskumppani ja uudistaja.

Toiminta-ajatus:
Tekevä korkeakoulu
KAMK on kansallisesti houkutteleva ja kiinnostava työ- ja opiskelupaikka sekä yh-
teistyökumppani. Edistämme Pohjois- ja Itä-Suomen osaamisen, osaajien ja elinkei-
noelämän kehittymistä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä.

Henkilöstö
KAMK:lla on osaava, tavoitteellinen
ja uudistuskäyminen henkilöstö.
Työ KAMK:ssa on merkityksellistä,
hallittua sekä yhteisöllistä.

Opiskelijat
KAMK:sta valmistuneet opiskelijat ovat
tiedoltaan laaja-alaisia asiantuntijoita
sekä taidoiltaan lisäarvoa tuottavia
TKI-toimijoita.

Opetus, TKI ja aluevaikuttavuus
Aluekehitykseen profiloituneen
KAMK:n vaikuttavuus perustuu ope-
tuksen ja TKI-toiminnan yhdistävään
toimintamallin. Toimintaa arvioidaan
ja kehitetään jatkuvan kehittämisen
periaatteilla.

Talous
KAMK:n talous ja toimintakyky on kes-
tävästi tasapainossa. Palvelutoiminnan
uudet toimintamallit mahdollistavat
uudenlaisen rahoituksen hankinnan.

Kuvio 3. KAMK:n toimintaa profiloivat osaamisalueet

9.12.2013
Kainuun liitto
21

 Kainuun liitto

4. Kainuun saavutettavuuden varmistaminen

9.12.2013
Kainuun liitto
22

Liikennejärjestelmäsuunnitelmat

Synerginen tulevaisuuden rataratkaisu

- Keski-Lapin malmi ja puutavara jatkojalostukseen Suomessa
- Uudet ratayhteydet muodostavat Jäämerenradan I vaiheen
- Jäämerenrata avaa Euroopan arktisten kauppapientien (Aasiaan ja Amerikkaan) on Suomen avain arktiseen kehitykseen.
- Jäämeren rata oleellisesti parantaa Suomen huoltovarmuutta

Alueellissa liikennejärjestelmäsuunnitelmissa priorisoituja kehitystarpeita

- Logistinen keskus
- Pääväylän kehitys
- Ratayhteyden kehitys
- Merkitäviä satamayhteyksiä
- Tärkeä sisäyhteyksiä

Läpileikkaavia teemoja:

- Yhteydet pääkaupunkiseudulle
- Yhteydet Venäjälle
- Yhteydet satamiin
- Lentokenttien säilyttäminen maakunnissa

Karttaluonnos 14.2.2013

9.12.2013
Kainuun liitto
23

Lentoliikenteellinen saavutettavuus

Kainuun liitto

Neuvottelukuntien yhteiskokous 13.12.

Itä- ja Pohjois-Suomen lentoasemaverkoston tila, tulevaisuus ja selvitykset

- Finavian toimitusjohtaja Kari Savolainen alustaa aiheesta.

Esitys: Käydään keskustelu alustuksen pohjalta, ja sovitaan tarvittaessa toimenpiteistä.

KAUKOLIIKENTEEN PALVELUTASON NÄKÖKULMASTA RIITTÄVÄ LENTOASEMAVERKKO

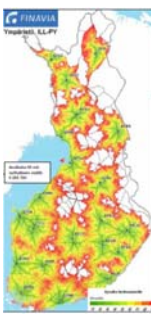

Vahvistettu palvelutaso koskee yli 50 000 asukkaan kaupunkiseutuja

LENTOLIIKENNETTÄ KOSKEVAT TAVOITTEET

- Päälentoasema
- Erinomainen lentotargonta osana huippupalvelutasona
- Erinomainen lentotargonta osana kysyntää lisäävää palvelutasona
- Työasiamatkoja palvelevat lentoyhteydet
- Nopeat liityntäyhteydet kansainväliseen liikenneverkkoon
- Muuta lentoliikennettä kysyntään mukaan mukauttava ja kansainvälisiä liityntäyhteyksiä palvelevia lentoja.
- Huipputasoon/kysyntää lisäävään tasoon liityntäyhteydet junalla/bussilla

LENTOASEMIEN SAAVUTETTAVUUS

- n. 1,5 h ajettavuus lentoasemalle
- n. 2 h ajettavuus huipputason lentoasemalle
- alle 3 h matka-aika julkisella liikenteellä tai henkilöautolla päälentoasemalle

Luotettu 8.4.2013, 2013
Kuva 22 Mahdollisuus luontevaa lentoasemaverkko riittävä palvelutaso liikenteen näkökulmasta (Päivitetty kuva vuodelta 2012)

9.12.2013
Kainuun liitto
24

Pohjois-Suomen strategian valmistelu

Kainuun liitto

- Käynnistettiin edellisessä Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokouksessa
  - Perustettu työryhmät
  - Valmistelutyö alkuvuoden 2014 aikana

9.12.2013

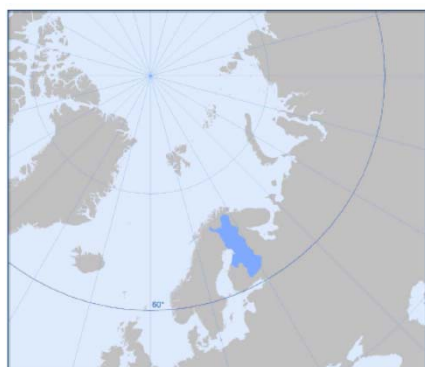
Kainuun liitto

25

Katse Pohjoiseen - Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisohjelman tilanne

Kainuun liitto

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokous

- Työ- ja elinkeinoministeriön alueosaston kehitysjohtaja **Jukka Mäkitalo** esittelee Itä- ja Pohjois-Suomi -ohjelman teemojen **biojalostus, matkailu, arktisuus, kaivannaisteollisuus ja Venäjä** laadintatilannetta.
- *Esitys*: Käydään keskustelu alustuksen pohjalta ohjelman laadintilanteesta, ja sovitaan miten asioiden edistämiseksi toimitaan.

9.12.2013

Kainuun liitto

26

Kainuun liitto

5. Työpaikkojen varmistaminen ja luonti

9.12.2013
Kainuun liitto
27

Kainuun liitto

Puuvarojen käytön ja jalostuksen mahdollisuudet Kainuussa

KAINUUN METSIEN KESTÄVÄ HAKKUU-SUUNNITE 4 milj m³/v

- Raakapuuvienti 2 milj. m³/v (pääasiassa kuitupuuta)
- Puunjalostus 1 milj. m³/v (tukkipuuta)
- Hakkuusäästö 1 milj m³/v, josta energiapuuksi 0,2 milj m³/v

Bioenergiapuu (pienpuu, oksat, kannot) 1 milj. m³/v

Kainuun kauhuskenaario:

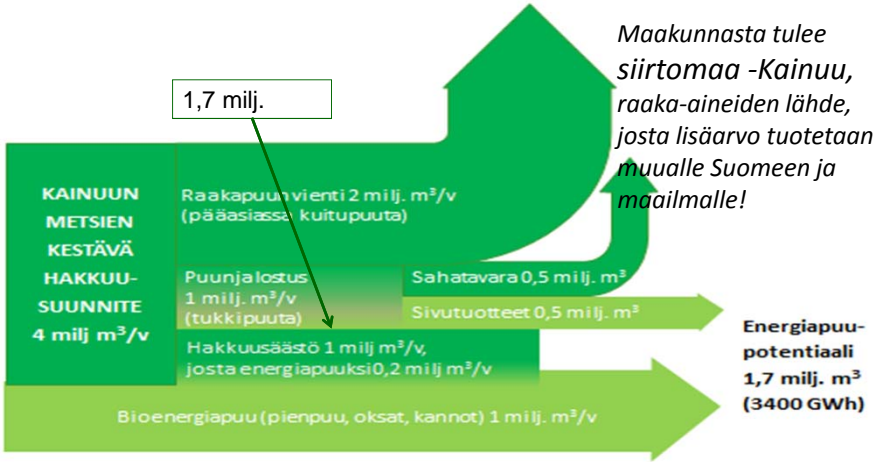
Maakunnasta tulee siirtomaa -Kainuu, raaka-aineiden lähde, josta lisäarvo tuotetaan muualla Suomeen ja maailmalle!

Sahatavara 0,5 milj. m³

Sivutuotteet 0,5 milj. m³

Energiapuu-potentiaali 1,7 milj. m³ (3400 GWh)

1,7 milj.

9.12.2013
Kainuun liitto
28

Kainuun liitto

6. Varautuminen äkillisiin rakennemuutoksiin

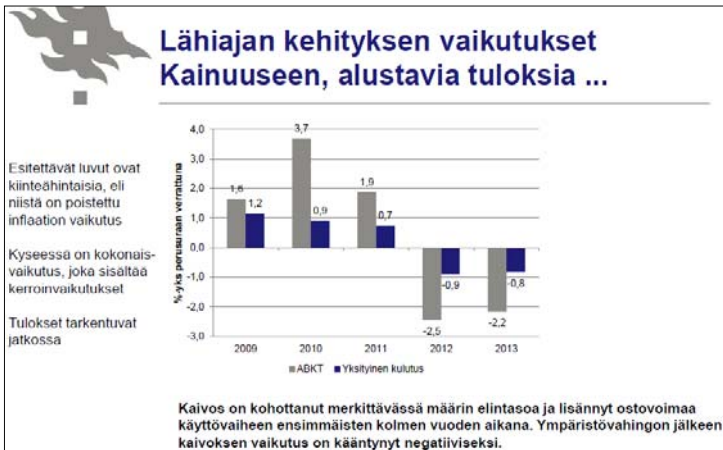
9.12.2013
Kainuun liitto
29

Kainuun liitto

Talvivaara

Päätöslauseuma   Käräjäoikeus määrää Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:tä koskevan yrityksen saneerauksesta annetun lain mukaisen menettelyn aloitettavaksi.

Saneerausmenettely lakkaa, kun saneerausohjelma vahvistetaan tai tuomioistuin muutoin niin päättää.

Lähiajan kehityksen vaikutukset Kainuuseen, alustavia tuloksia ...

Esitettävät luvut ovat kiinteähintaisia, eli niistä on poistettu inflaation vaikutus.

Kyseessä on kokonaisvaikutus, joka sisältää kerroinvaikutukset.

Tulokset tarkentuvat jatkossa.

Vuosi	ABKT (%)	Yksityinen kulutus (%)
2009	1,6	1,2
2010	3,7	0,9
2011	1,9	0,7
2012	-2,5	-0,9
2013	-2,2	-0,8

Kaivos on kohottanut merkittävässä määrin elintasoja ja lisännyt ostovoimaa käyttövaiheen ensimmäisten kolmen vuoden aikana. Ympäristövahingon jälkeen kaivoksen vaikutus on kääntynyt negatiiviseksi.

9.12.2013
Kainuun liitto
30

 Kainuun liitto

Talvivaaran kriisin vaikutukset Kainuulle

VASTUSTUSKYKY
 Alueen herkkyyden toteutus

TOIPUMINEN
 Toipumisen nopeus sokien jälkeen

UUDISTUMINEN
 Alueen talouden paluuvauhti vanhalle kasvupolulle

UUELLEEN SUUNTAUTUMINEN
 Alueen rakenteiden sopeutuminen sokien jälkeen

Alueen vanha talouskasvu, talouden rakenteet, kilpailukyky, innovaatiojärjestelmät, työvoiman taittataro, yritysjärjestykseen, instituutit jne.

Alueellisen resilienssin osatekijät

Martin (2012) jakaa resilienssin neljään osatekijään (kuvio). Näitä ovat

- alueen kyky vastustaa äkillistä rakennemuutosta,
- toipua äkillisestä rakennemuutoksesta,
- uudelleen suuntautua ja
- uudistua uudelle kasvupolulle äkillisen rakennemuutoksen jälkeen.

9.12.2013
Kainuun liitto
31

 Kainuun liitto

Lisätietoja:

Pentti Malinen
 Puh. 044- 7970 197
 S-posti: pentti.malinen@kainuu.fi

9.12.2013
Kainuun liitto
32